

Művészet.

ISTÓK JÁNOS SZOBRAL.

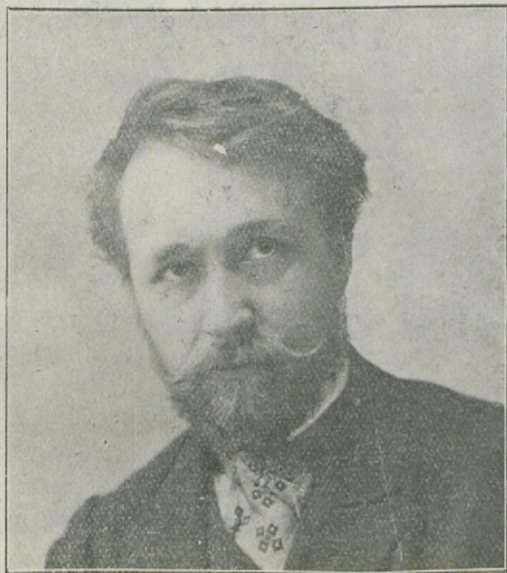
Értékelő komoly kritika Istókról — vagyis jobban mondva a művészetéről — talán csak e lap hasábjain jelent meg eddig Hangay Sándor tollából.

Hirlapi recenziók, több-kevesebb sorokból álló tudósítások más ujságokban is láttak napvilágot, de azok mindenike magán hordozta a felületesség bélyegét.

Istók, ma már befejezett művész. Nem ígér, nem sejtet, nem mutat többet, mint ami. Forradalmat, iskolát sohasem teremtet és nem is fog teremteni, tehát nem is várunk tőle mást, vagy nagyobbát eddigi dolgainál.

Nem az útförők közül való.

Meglepetéseket nem tartogat számunkra, szenzációkkal nem szolgál. De igenis teljes mértékben bírja az anyagot. Formáló, alakító tehetsége kétségtelen s akik örömmel állnak

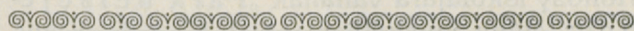
ISTÓK JÁNOS

meg egy-egy nyugodalmas szobor előtt, azok feltétlenül meg fogják szeretni Istókot.

Mert Istók erre mindenféleképpen rászolgál s ha a kompozíció nem is erős oldala, de témája mégis mindig egységes és izléses.

A művészet fízta vizén evez, virágos partok között s a veszélyes helyeket gondosan kerül.

Mors eques.

NAGY VILMOS KIÁLLÍTÁSA A KÖNYVES KÁLMÁN SZALONJÁBAN.

Nem új név és nem ismeretlen előttünk Nagy Vilmos neve. Ha hallottuk eddig, mindig valami bájos női mozdulat, egy önfelédtt asszonyi gesztus, vagy akaratlan finom mosoly jutott eszünkbe.

Mert ez a Nagy Vilmos!

Csendes, magába mélyedt lélek látásai. Mint valami pók, úgy szövi magát körül a saját levegőjével, hogy aztán ezen az álomszerű fátylon keresztül lásson minden szépet.

Mert tagadhatatlanul szépeket lát.

Nem harsogó, széles nagy vonásokban felrakott színeket. Óh nem! Könnyes szemek prizmáján megtörő, átszűrt tompa színek tarkítják az ő vásznait s valami melankolikus köd fűdi be.

Pedig sokáig kereste magát, míg idáig jutott. Hollósy müncheni iskolájában a természet szerelmese lett, majd Benczurnál a csendélet mozdulatlanságának megfigyelőjévé vált.

A természet, az örökmozgó, életet hirdető természet s a csendélet, a mozdulatlan tárgyak mesélő csendjének ölelkezéséből született meg az új, a magára talált Nagy Vilmos, aki most így állít elibénk, hogy megmutassa lefinomított, elmélyedő, tompa színes álmait.

A falakról mindenünnen ez a Nagy Vilmos beszél hozzánk, de itt-ott a régi is szót kér, hogy annál szembeötlőbben lássuk fejlődésének lépcsőfokait.

És ezek is érdekesek, ha nem is annyira értékesek, mint az újak. Sok hatást, sok-sok idegen erőt látunk, míg egy eredőbe futnak össze a színes vásznan. Kosztolányi Kaum Gyula technikája, Kernstock erős kontur kezelése is hozzá járult a magamegtaláláshoz.

Nagy és erős küzdelem kellett, míg ezeket a hatásokat egyenesíteni tudta. De a harc már befejeződött s nekünk már csak a tiszta művészet beszél: mesés, simogató, álombaringató hangon.

„Tükr előtt“ vászna a régi Nagy Vilmos még, valamint a „Szermeskedők“ is. Hollósy iskolájára vallanak „Park belsőjében“ élénk muskátliszínűvel és erős reális levegőjével és a „Kert részlet.“

Benczur dekoratív hatásokra törekvő iskolájáról a „Csendélet teáskészlettel“ című képe beszél.

Teljesen a művész lelkét adja a „Készülődés“ s a „Szabadban olvasó nő.“ A legbravúrosabb fejtanulmányok egyike, kár, hogy a száj felső ajkára eső fény helytelen alkalmazása megrontja az egységes tónust.

Rajzaiban is visszafükröződik a komoly művészeti törekvés és alapos készütségről tesz bizonyosságot.

Szép és igaz gyönyörűséget ad Nagy Vilmos minden művészet kedvelőnek mostani kiállításával s csak annál nagyobb várakozással nézünk jövője elé, mivel már is sok igéretet beváltott.

Hangay Sándor.

~~~~~

FARAGÓ GÉZA ÉS JUHÁSZ ÁRPÁD KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI SZALONBAN.

Faragó Géza egy csomó plakátot és egy pár képet állított ki. Nem sokat, a kiállított művek száma csak 65 darab, de ezekből a művekből eleget ahhoz, hogy haladását a nem régen volt kiállításától mostanáig megállapíthassuk.

369

Kitűnő humora és ötletei e műveiben ép oly kacagtatók mint azelőtti ismert műveiben.

Erős karakter érzéséről „Fényes bácsi“, „Ruszt Ferenc mint Lohengrin“ emlékezetből festett karikatúra portraitek, tesznek tanúságot.

Juhász Árpádnak apróbb olajfestmény-vázlatai és grafikai dolgai feltűnő ellentétben állanak nagyobb képeivel. Ezekben a vázlatokban sok finom tanulmányt találhatunk. Képeit Mezőkövesden a Matyók között festette és ezeknek színgazdag és erősen keleties öltözete hatott rá, ennek a rajongója.

Nagyon kedves dolgok a mezőkövesdi Matyóbabák (4—6 cm hosszú Nippek) fából faragta őket Juhász Árpád tervei után Inotay László tanár.

B. B. G.

Istók János vázlata

SZERETET

A MÜCSARNOK NÉGYES KIÁLLÍTÁSA.

A termék legnagyobb részét Hegedüs László és Tull Ödön hátrahagyott művei, az elsőől 658, a másodiktól 201 mű foglalják el. A megmaradt helységeken a magyar grafikusok egyletének és az aquarell- és pastell-festők egyletének kiállítása nyílt meg.

Az ember lelkét mély szomorúság tölti el amikor e két meghalt művész műveit végig nézi. Férfikoruk delén, munkásságuk, tudásuk legjava erejében, alig 40 éves korukban hullott ki kezükből az ecset. Hogy mennyi nagyra-törésnek és mily nagyszabású fejlődésnek vágta el útját a végzet, arról kiáltón beszélnek Hegedüs Lászlónak nemcsak elkészült képei és félbenmaradt nagy vásznainak tömege, hanem azoknak rendkívüli sokoldalúsága, abennük megnyilatkozó költői érzéseknek és gondolatoknak mélysége és tragikus ereje.

Régen tudtuk róla, hogy a művészet mester-ségbeli részének kiváló mestere, a kiállítá-sokon volt műveiből láttuk poetai voltát, kom-pozicionális nagy tehetségét is, de ezek a nagy művek így együtt egy csomóba gyűjtve szinte megrázó erővel hirdetik, szinte meg-szorozzák a hatást és nekünk nem marad más érzésünk, mint veszteségünk tudata és az abból kelő szomorúság, hogy miért kellett ennek a sok komoly ígéretnek így meg-szakadnia.

Mert tartozunk bármely irányhoz, hirdes-sük a magunk igazának egyedül üdvözítő voltát, már amint azt tenni szoktuk, mi embe-rek; nagy hangon vágva ki mindenféle renge-teget puffanó frázisokat. Mondom hirdessünk akármit, valljuk a „művészet a művészetért” vagy ennek épen ellenkező elvét. Esküdjünk csak a színfoltokra, vagy csak ide-oda hajla-dozó vonalakra. Legyünk naturalisták, deko-ratívek, ideálisták vagy nyolcasok. Legyen magunknak bár abszolút legnagyobb vagy legvadabb, mindenkire szóló, vagy mindenki előtt érthetetlen elveink. Akkor amikor igazán lélekből fakadó nagyra-törés előtt állunk, el kell némulnia mind az ezekből fakadó elfo-gultságnak és meg kell hajolnunk az előtt az igazi nagyság előtt, ami Hegedüs László képei-ből szól hozzánk.

Nagy kára művészetünknek, hogy művé-szete így korán szállt a sírba vele.

Az a sok tudás és tehetség, tartalmasság, költői érzés és izlés, ami ezekben a művek-ben él mind arról győznek meg, hogy Hegedüs László előtt még ragyogóbb jövődő állt mint volt a jelen. Művészte még fejlődésképes volt és ennek a fejlődésnek így korán meg-szakadnia igazán kár, igazán nagy vesz-tesség.

Az ő forrongó drámai működése mellett még csendesebben jelenik meg Tull Ödön kollekciója. Tull művészte egész más irányú volt. Őt nem izgatták a nagy témák. Zajtalan munkálkodását a természet szeretete hevítette és a kiállításon levő művek arról tesznek tanuságot, amit már különben úgy is tudtunk,

Lukácsy és Istók műve

SIRKÖTERVEZET

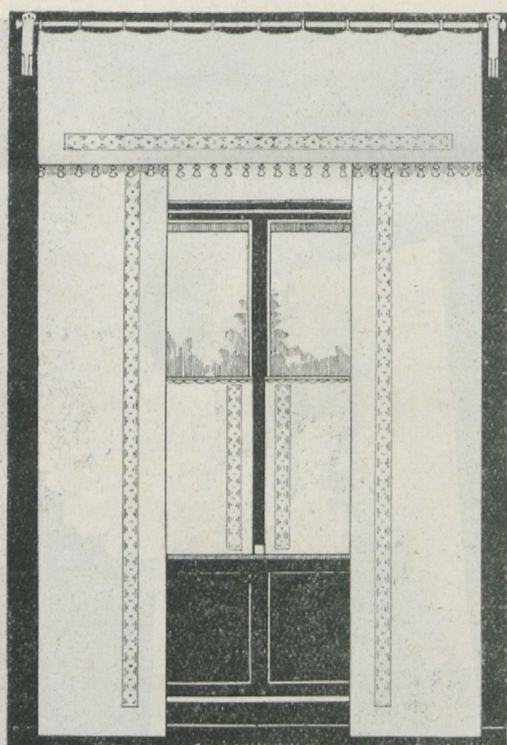
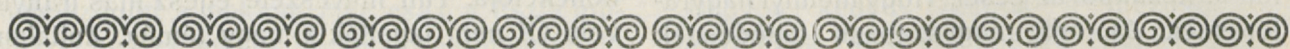
hogy egyike volt a legkiválóbb akvarell-festőinknek. Friss, üde képek őrzik emlékét és biztosítják ennek az emléknek nagy időkre való fennmaradását.

A magyar grafikusok egyletének és az akvarell- és pasztell-festők egyletének kiállításai arról tesznek tanúságot, hogy a művészet ez ágainak is igaz hivatott művelői vannak közöttük.

Kubinyi Sándor, Raab Ervin, Nagy Sándor,

Olgyai Viktor, Erdőssy Béla, Glatz Oszkár, Csánky Dénes, Pogány Willy, Hellbing Ferenc, Déry Béla, Edvy-Illés Aladár, Maróthy Major Jenő, Nadler Róbert, Góth Móric, Komáromi Kaczné, Körösfői Kriesch Aladár, Gy. Takách Béla, Undi Mariska, Bakoss Tibor, Dobai Székely Andor, Deák Ebner Lajos nevei és művei emelkednek ki jobban ebből a nagyon tartalmas kiállításból.

Beödi Balogh Gábor.

Repper R.

MŰVÉSZI ABLAKDÍSZEK

